

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 23 września 2019 r.

NK-KE.431.33.2019.DW

Pan
Adam Babuśka
Starosta Legnicki

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI

Na podstawie przepisu art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2017 r. poz. 2234 z późn. zm.), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092, z późn. zm.), art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej¹ oraz imiennego upoważnienia nr 51 udzielonego przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 7 sierpnia 2019 r. (NK-KE.0030.51.2019.DW), kontroler z Wydziału Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu – inspektor wojewódzki – Damian Wawrzyniak – w dniu 30 sierpnia 2019 r. przeprowadził czynności kontrolne w Starostwie Powiatowym w Legnicy², z siedzibą przy pl. Słowiańskim 1, 59-220 Legnica.

Przedmiotem kontroli problemowej w trybie uproszczonym była ocena dostosowania przez Starostę Legnickiego systemu nieodpłatnej pomocy prawnej – funkcjonującego na terenie powiatu legnickiego – do wymogów ustawy z dnia 15 czerwca 2018 r. o zmianie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej oraz niektórych innych ustaw³.

Kontrola została przeprowadzona zgodnie z zatwierdzonym 12 czerwca 2019 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego *Planem kontroli na II półrocze 2019 r.* (sygn. NK-KE.430.4.2019.DD).

Kontrola obejmowała okres od 1 stycznia 2019 r. do dnia kontroli.

Kontrola została wpisana w książce kontroli pod nr 2/2019.

Funkcję Starosty Legnickiego w całym okresie objętym kontrolą pełnił Pan Adam Babuśka⁴. Kontrolowane zadanie realizowane jest przez Wydział Rozwoju, Strategii i Zamówień Publicznych. Nadzór nad ww. wydziałem sprawuje Dyrektor Wydziału.

¹ Dz. U. poz. 1467, zwana dalej „ustawą”.

² Zwany dalej „urzędem”.

³ Dz. U. poz. 1467, zwana dalej „ustawą zmieniającą”.

⁴ <http://bip.sp-legnica.dolnyślask.pl/dokument.php?iddok=5443>.

Zgodnie z dyspozycją art. 52 ust. 1 i ust. 4 w zw. z art. 38 i art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej przekazuję niniejsze sprawozdanie z kontroli. Dostosowanie przez Starostę Legnickiego systemu nieodpłatnej pomocy prawnej – funkcjonującego na terenie powiatu legnickiego – do wymogów ustawy zmieniającej oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Ocenę sporządzono w oparciu o następujące ustalenia w zakresie zagadnień objętych kontrolą.

I. Kwestie organizacyjne (konkurs oraz lista jednostek nieodpłatnego poradnictwa).

W toku kontroli stwierdzono, że konkurs ogłoszony przez kontrolowaną jednostkę w dniu 10 października 2018 r. zawierał prawidłowo sformułowany rodzaj i zakres zadania publicznego. W myśl art. 11 ust. 1a ustawy „Jeżeli na powiat przypadają dwa punkty⁵, adwokatom lub radcom powierza się prowadzenie jednego punktu, a prowadzenie drugiego powierza się organizacji pozarządowej, która udziela nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie (...)”. Starosta Legnicki wskazał, że treść ogłoszenia konkursowego dotyczyć będzie prowadzenia punktu, w którym udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna i świadczone jest nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, co należy ocenić pozytywnie.

W toku czynności kontrolnych ustalono, iż w ogłoszeniu konkursowym nie zamieszczono informacji wskazanej w art. 10 ust. 3 ustawy zmieniającej (asysta poradnicza).

Przyczyną powyższej nieprawidłowości jest niewystarczająca znajomość przepisów ustawy zmieniającej oraz brak dostatecznego nadzoru ze strony przełożonego.

[dowód: akta kontroli str.: 56-61]

Na pozytywną ocenę zasługuje fakt, że treść ogłoszenia oraz jego czas i miejsce publikacji są zgodne z art. 13 ust. 1 – ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁶ oraz art. 10 ust. 1 i ust. 6 oraz art. 11 ustawy zmieniającej.

W toku kontroli ustalono, że w treści ogłoszenia konkursowego Starosta wskazał prawidłową wysokość oraz podział środków finansowych przeznaczonych na realizację przedmiotowego zadania.

[dowód: akta kontroli str.: 56-61]

W pkt 2 wyjaśnień o sygn. RA.5330.5.2019 z dnia 12 września 2019 r.⁷ kontrolowany organ na pytanie kontrolera, czy powiat sporządził i na bieżąco aktualizuje i udostępniana listę jednostek nieodpłatnego poradnictwa, wskazał że:

„Lista jednostek nieodpłatnego poradnictwa sporządzana przez powiat legnicki jest na bieżąco aktualizowana oraz udostępniana w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie powiatu (strona BIP strona internetowa powiatu legnickiego, udostępnienie w powiatowych punktach NPP i NPO)”.

[dowód: akta kontroli str.: 25-30]

⁵ Na Powiat Legnicki przypadają dwa punkty.

⁶ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 688 z późn. zm.) zwana dalej ustawą o wolontariacie.

⁷ Zwane dalej „wyjaśnieniami”.

II. Rozpowszechnianie informacji wśród mieszkańców powiatu.

W wyniku kontroli stwierdzono, że w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa zostały udostępnione informacje na temat punktów nieodpłatnej pomocy prawnej oraz poradnictwa obywatelskiego. Wskazano m.in. numer telefonu, godziny przyjęć oraz adres e-mailowy służący mieszkańcom do zapisów.

Na pozytywną ocenę zasługuje to, że kontrolowana jednostka rozpowszechnia wśród mieszkańców wiedzę na temat systemu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnych porad obywatelskich m.in. poprzez udostępnianie informacji w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej urzędu, w lokalnych mediach internetowych oraz lokalnej prasie.
[dowód: akta kontroli str.: 25-33, 62-64]

W toku czynności kontrolnych organ kontrolujący zwrócił się do Starosty Legnickiego z pytaniem, w jaki sposób powiat dostosował formę oraz miejsca położenia punktów do mieszkańców o różnych potrzebach oraz czy lokale usytuowane są z zapewnieniem dogodnego dostępu, w tym w zakresie połączeń komunikacyjnych na terenie powiatu. W pkt 4 wyjaśnić stwierdzono, iż:

„Forma lokali i ich położenie zostały tak dostosowane by miała do nich dostęp jak największa liczba osób, by wyeliminować ewentualne bariery w dostępie dla osób niepełnosprawnych poprzez umieszczenie ich w dwóch największych miastach w Powiecie Legnickim w budynkach dostosowanych dla osób niepełnosprawnych.”

Powyższe ustalenia dot. lokalizacji punktów zostały potwierdzone podczas oględzin wszystkich punktów, w których świadczona jest nieodpłatna pomoc prawna oraz nieodpłatne poradnictwo obywatelskie w powiecie legnickim. Ponadto odnośnie godzin przyjęć osób uprawnionych, należy stwierdzić, że harmonogram wszystkich punktów świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie powiatu legnickiego przewidywał zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy wymiar 5-ciu dni w tygodniu podczas dyżuru trwającego co najmniej 4 godziny dziennie, co należy ocenić pozytywnie.

[dowód: akta kontroli str.: 13-20, 62-64]

III. Współpraca powiatu z organizacjami pozarządowymi i samorządami zawodowymi.

Pozytywnie należy ocenić zawarcie w umowie z organizacją pozarządową wyłonioną w otwartym konkursie:

- wykonywanie zadań z zakresu edukacji prawnej,
- uprawnienie do kontrolowania wykonywania powierzonego zadania, w tym do żądania wyjaśnień, udostępniania informacji i nośników danych oraz prowadzenia czynności kontrolnych zarówno w siedzibie zleceniobiorcy jak i w miejscu wykonywania zadania,
- uprawnienie do rozwiązania umowy w przypadku stwierdzenia braku zastosowania się zleceniobiorcy do wniosków i zaleceń pokontrolnych.

[dowód: akta kontroli str.: 34-48]

W wyniku kontroli stwierdzono, że Starosta Legnicki monitoruje wykonywanie zadania publicznego przez organizację pozarządową, bowiem od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 31 lipca 2019 r., przeprowadził 4 kontrole⁸ realizacji powyższych zadań zgodnie z art. 17 ustawy o wolontariacie.

[dowód: akta kontroli str.: 49-53]

IV. Analiza oraz wykorzystanie przez powiat informacji zawartych w kartach pomocy.

W odpowiedzi na wezwanie do udzielenia wyjaśnień, kontrolowany organ wskazał, że nie stwierdzono wypełnionej części B karty pomocy. W punktach wydawane są karty oznaczone pieczęcią powiatu. Ponadto z uwagi na brak negatywnych opinii nt. świadczonych usług nie było konieczności przeprowadzania dodatkowych wywiadów telefonicznych w celu zgromadzenia pogłębionych opinii o realizacji zadania oraz nie było konieczności przekazywania informacji o których mowa w § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego⁹.

[dowód: akta kontroli str.: 25-30]

V. Punkty, w których udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone jest nieodpłatne poradnictwo obywatelskie.

Wyniku kontroli stwierdzono, iż uruchomienie wszystkich punktów na terenie powiatu legnickiego nastąpiło z początkiem 2019 r. Na pozytywną ocenę zasługuje to, że w ramach współpracy z podmiotem wykonującym kontrolowane zadania ustalono, iż w przypadku zgłoszenia się osoby bez wcześniejszego zapisania się zostanie ona przez niego przyjęta.

W pkt 11 wyjaśnień kontrolowany organ zadeklarował, że „(...) w dniu 1.10 2018r. wystosował do Burmistrzów i Wójtów miast i gmin z terenu powiatu Legnickiego pismo z zapytaniem o możliwość odbywania dyżurów z zakresu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w siedzibach urzędów lub innych wskazanych lokalach. W odpowiedzi otrzymano informację o udostępnieniu lokali na potrzeby realizacji dyżurów z zakresu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego”. Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, iż Starosta Legnicki nie skorzystał z możliwości zawarcia porozumień, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy na prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej oraz poradnictwa obywatelskiego oraz nie pozyskał żadnego lokalu, w którym świadczona jest usługa na podstawie stosunku najmu lub użyczenia.

[dowód: akta kontroli str.: 25-30]

W toku kontroli stwierdzono, że w ramach dyżuru w poszczególnych punktach, kontrolowany organ weryfikuje punktualność oraz monitoruje kto świadczy usługi w danym punkcie poprzez wizytacje punktu i kontakt telefoniczny. Ponadto nie odnotowano nieprawidłowości przy pełnieniu dyżuru oraz nie korzystano z możliwości wydłużenia dyżuru,

⁸ Zgodnie z pkt 7 wyjaśnień.

⁹ Zgodnie z pkt 13 wyjaśnień.

ponieważ nie odnotowano wydłużania się czasu oczekiwania na wizytę przez osoby uprawnione.

[dowód: akta kontroli str.: 25-30, 49-53]

VI. Spełnianie wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r¹⁰. przez lokale w których świadczona jest nieodpłatna pomoc prawna oraz nieodpłatne poradnictwo obywatelskie.

W toku kontroli przeprowadzono oględziny wszystkich 2 punktów, w których świadczona jest nieodpłatna pomoc prawna lub nieodpłatne poradnictwo obywatelskie na terenie powiatu legnickiego, tj. lokale znajdujące się w:

- 1) Starostwie Powiatowym w Legnicy, pl. Słowiański 1, 59-220 Legnica (punkt prowadzony przez radców prawnych oraz adwokatów),
- 2) Filii Powiatowego Urzędu Pracy w Legnicy, Rynek 20, 59-225 Chojnów (punkt prowadzony przez Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja Rozwój”).

W toku kontroli stwierdzono, że we wszystkich skontrolowanych lokalach wyodrębniono pomieszczenie do świadczenia ww. usług (§ 5 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia), w których został zapewniony dostęp do (§ 5 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia):

- instalacji energetycznej, telekomunikacyjnej oraz dostęp do internetu,
- komputera z dostępem do:
 - oprogramowania do edycji tekstów,
 - oprogramowania umożliwiającego przesyłanie i odbieranie danych,
 - oprogramowania umożliwiającego porozumienia się na odległość środkami komunikacji elektronicznej,
 - systemu informacji prawnej z bazą aktów prawnych, w tym aktów prawa powszechnie obowiązującego, orzecznictwa i materiałów pomocniczych,
 - bazy aktów prawa miejscowego z terenu danego powiatu i gmin wchodzących w jego skład, oraz powiatów ościennych,
- drukarki,
- materiałów biurowych,
- urządzenia pozwalającego na przenoszenie dokumentacji do postaci elektronicznej.

Ponadto ww. pomieszczenia zapewniały odpowiedni poziom dyskrecji (§ 5 ust. 5 rozporządzenia) oraz były prawidłowo oznakowane (§ 5 ust. 3 rozporządzenia). Wszystkie skontrolowane lokale były dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. We wszystkich wskazanych lokalach znajdowały się wyodrębnione miejsca dla osób oczekujących na udzielenie porady (§ 5 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia), które spełniały wymogi określone w § 5 ust. 4 pkt 1, 2 i 4 rozporządzenia. Na pozytywną ocenę zasługuje również udostępnienie we wszystkich lokalach zamkniętej, nieprzezroczystej urny.

Jednakże w toku czynności kontrolnych ustalono, że urny przeznaczone na część B karty pomocy nie zostały oznakowane informacją o możliwości przekazania przez osoby

¹⁰ Dz. U. poz. 2492, zwane dalej „rozporządzeniem”.

uprawnione opinii o udzielonej nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim (§ 5 ust. 4 pkt 6 rozporządzenia), co należy ocenić negatywnie.

[dowód: akta kontrolo str.: 13-20]

Na podstawie ustaleń kontroli, w celu dalszego usprawnienia realizacji kontrolowanego zadania należy:

1. W ogłoszeniach konkursowych wskazywać informacje określone w art. 10 ust. 3 ustawy zmieniającej (asysta poradnicza).
2. Oznaczyć urny na część B karty pomocy o możliwości przekazania przez osoby uprawnione opinii o udzielonej nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim.

Proszę o poinformowanie o sposobie wykonania powyższych zaleceń, lub o przyczynach ich niewykonania, w terminie do 4 października 2019 r. (art. 49 ustawy o kontroli w administracji rządowej).

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 52 ust. 5 ustawy o kontroli w administracji rządowej, kierownik jednostki kontrolowanej w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania ma prawo przedstawić do niego stanowisko. Stanowisko to nie wstrzymuje realizacji ustaleń kontroli.

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

/-/

Paweł Hreniak